Imaginaţie romantică şi autoritate

Laurenţiu HANGANU*

Key-words: *aesthetics, Romanticism, imagination, politics*

1. Imaginaţie şi revoltă

Ceea ce individualizează imaginaţia romantică – diferenţiind-o de solipsismul fantasmei manieriste, pe de o parte, şi de polimorfismul disimulant al fanteziei baroce, pe de alta – este acuitatea dimensiunii sale politice, atitudinea de nesupunere şi revoltă îndreptată împotriva universalismului paternalist, coercitiv şi depersonalizant, al discursului oricărei autorităţi. Antinomia dintre gândirea logică şi fantezie, transpusă de filosofia platoniciană în forma raportului dezechilibrat dintre («adevărata») ştiinţă, *episteme* – paradigmatică şi constrângătoare – şi («falsa») opinie, *doxa* – idiosincratică şi subminatoare –, devine, odată cu modernitatea, conflict ireconciliabil între raţiune şi imaginaţie – între obedienţă şi contestare:

> Ridicaţi-vă, Tineri ai Noii Ere! Înfruntaţi-i pe ticăloşii ignoranţi! Pentru că avem ticăloşi alături de noi pe câmpul de luptă, la Curte şi la Universitate, care nu ar ezita, dacă ar putea, să reprime la nesfârşit războiul spiritual şi să-l prelungească pe cel trupesc. Pictori, vouă mă adresez! Sculptori! Arhitecţi! Împotriviţi-vă neghiobilor care trăiesc în pas cu moda şi care vă corup puterile creatoare prin preţurile pe care pretind că le-ar plăti pentru lucrări demne de dispreţ sau prin interesul afectat pe care îl acordă unor asemenea opere: credeţi-L pe Christos şi pe Apostolii Săi când spun că există o categorie de oameni a cărei singură plăcere este nimicirea. Nu avem nevoie nici de modele greceşti şi nici latine dacă suntem sinceri şi credincioşi Imaginaţiilor noastre, acelor Lumi Eterne în care vom trăi veşnic în Iisus Domnul nostru (William Blake, *Milton*)[1].

Comparabil doar cu fervoarea şi radicalismul gândirii nietzscheene, vizionarismul lui William Blake deschide orizontul modernităţii printr-un act de orgoliu şi răzvrătire care dinamitează credinţele şi ierarhiile instituţionalizate şi le înlocuieşte cu o mitologie personală de extracţie maniheistă, în care marile epoci ale civilizaţiei se succed ca episoade ale eternei înfruntări între două entităţi primordiale, Urizen – „Puterea întunecată", stăpânul Raţiunii restrictive şi limitatoare – şi Los – Imaginaţia, întru-chipare a unităţii şi a libertăţii originare a lumii, a iubirii şi a bucuriei de a trăi. Structurată şi expusă după model biblic,

* Institutul de Istorie şi Teorie Literară „G. Călinescu", Bucureşti, România.

[1] Cu excepţia situaţiilor în care este precizat altminteri, traducerile din limba engleză aparţin autorului studiului de faţă.

BDD-A1111 © 2013 Institutul de Filologie Română „A. Philippide"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:06:59 UTC)

mitologia lui Blake situează originea răului în acţiunea demiurgică a lui Urizen, cel care modelează universul prin disocieri antagoniste, „separând stelele de pământ” (*Milton*), şi care „dă Legile sale Naţiunilor” – lui Adam şi lui Noe, lui Brahma şi Moise, lui Pitagora, Socrate şi Platon (cf. *The Song of Los*) –, înlănţuind astfel energiile creatoare în reţelele abstracte ale Raţiunii şi sacrificând libertatea umană în favoarea dictaturii paralizante a Legii:

> Este Puterea Raţionamentului,/ o putere reificantă Abstractă, aceea care neagă totul./ Acesta este Spectrul Omului, Sfânta Putere a Raţionamentului,/ Iar esenţa Sacralităţii sale este Uscăciunea Pustietăţii!” (*Jerusalem*).

Demersul antiraţionalist al gândirii lui Blake contestă înseşi rădăcinile greceşti şi latine ale spiritualităţii europene, acuzându-i pe Homer şi Ovidiu, Platon şi Cicero ca fiind principalele piedici în atingerea sublimului vizionar al versetelor neotestamentare:

> Operele ieftine şi corupătoare ale lui Homer şi Ovidiu, Platon şi Cicero, pe care orice om ar trebui să le dispreţuiască, sunt îndreptate în mod perfid împotriva Sublimului Bibliei; dar când Noua Eră va fi proclamată în mod deschis, toate îşi vor relua locul lor firesc, iar marile opere ale Inspiraţilor lucizi de la începutul vremurilor vor fi preţuite aşa cum se cuvine, şi Fiicele Memoriei vor deveni Fiicele Inspiraţiei (*Milton*).

Asemenea lui Zarathustra, poetul englez prezice reîntoarcerea lui Los, „Profetul Etern” – cel care, după şase mii de ani de civilizaţie întemeiată de „Legea lui Urizen”, îşi anunţă apropiata venire prin acţiunile fiului său Orc, spiritul anarhiei şi revoltei – inspiratorul Revoluţiei franceze din 1789 şi al Războiului american de independenţă, evenimente pe care Blake le salută în poeme entuziaste. Mai mult, în încercarea de cuprindere a tuturor credinţelor într-o „Religie Unică”, Blake proiectează personaje titanice modelate în spiritul mitologiei nordice pe fundalul paradigmelor spirituale semite, suprapunând imaginea lui Los peste aceea a lui Iisus şi figura lui Urizen peste cea a Dumnezeului Vechiului Testament. Înşişi evreii, propăvăduieşte poetul într-un îndemn către poporul ales, trebuie să accepte existenţa „Religiei Unice” prin recunoaşterea întâietăţii lui Los/Iisus asupra lui Iehova/ Urizen (cf. *Jerusalem*).

Tumultuos-dionisiace, manifestele poetice ale lui Blake vizează prefacerea din temelii a gândirii umane prin revelarea unităţii universului în suprapunerea paradoxală a contrariilor („Calea excesului duce către palatul înţelepciunii”; „Eternitatea iubeşte producţiile timpului”; „Dacă nebunul persistă în nebunia sa, devine înţelept”; „Excesul de durere râde; excesul de bucurie plânge” – *The Marriage of Heaven and Hell*), identificând, în descendenţa modelului cristic al unităţii în dualitate, sufletul şi trupul ca simple diferenţe de percepţie ale aceleiaşi energii primare, pe fondul unei elevaţii spirituale ce propăvăduieşte răsturnarea de perspectivă – definitorie pentru modernitatea pe cale de a se naşte – în abordarea dihotomiilor fondatoare ale metafizicii: aparenţă/ esenţă, materie/ spirit, imanenţă/ transcendenţă. Iar forţa care va devaloriza lumea imuabilă („reacţionară”) a esenţelor, neutralizând acţiunea metodică („eugenică”) şi sistematizantă („coercitivă”)

BDD-A1111 © 2013 Institutul de Filologie Română „A. Philippide”
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:06:59 UTC)

a raţiunii lui Platon, Rousseau, Locke şi Newton (cf. *The Song of Los*), este Imaginaţia – cuprindere vizionară a contrariilor în adevărul suprarațional al intuiţiei şi evanghelie a spiritului uman descătuşat:

> Nu cunosc alt Creştinism şi nici altă Evanghelie decât libertatea, atât a trupului, cât şi a minţii, de a profesa Artele Divine ale Imaginaţiei – Imaginaţia, lumea adevărată şi Eternă, în comparaţie cu care acest Univers Vegetativ este doar o copie palidă, şi în care, după ce Trupurile noastre Muritoare nu vor mai fi, vom trăi în Trupurile noastre Eterne, fructe ale Imaginaţiei (*Jerusalem*).

Asocierea (politică) dintre imaginaţie şi libertate, omniprezentă în literatura europeană a veacului al XIX-lea – începând cu Blake, Schelling şi fraţii Schlegel, continuând cu operele lui Coleridge, Shelley, Byron şi Novalis şi încheind cu prefeţele-manifest ale lui Victor Hugo („Romantismul, de atâtea ori greşit definit, nu e, în ultimă analiză [...] decât liberalismul în literatură" – Victor Hugo, *apud* Angela Ion 1982: 300) – va deveni, în forma mobilizatoare a strigătului de luptă, semnul de recunoaştere al mişcării romantice în întregul ei.

2. Fantezie şi imaginaţie

Situată de Platon la limita inferioară a facultăţilor psihice – amestec impur de senzaţie şi opinie (cf. Platon 1993: 38c-d), corespunzând laturii „apetente" şi grosiere a sufletului – şi asociată de Aristotel cu caracterul imprecis şi înşelător al tărâmului interstiţial dintre adevăr şi falsitate (cf. Aristotel 2005: 428a), *phantasia* (lat. *imaginatio*) este redefinită de romantici, pe urmele gândirii lui Fichte şi Schelling, drept funcţia spirituală suprem-unificatoare – facultatea de a reintegra, în actul pur al intuiţiei, ceea ce fusese divizat şi înstrăinat prin demersul analitic («schizoid») al raţiunii[2]. Pentru Samuel Taylor Coleridge, imaginaţia este fluidul vital care traversează şi transfigurează întreaga fiinţă[3], facilitând, totodată, juxtapunerea elementelor discordante într-o structură a cărei legitate dinamică, deschisă şi modelabilă, este revelată în exclusivitate spiritului creator:

> Această putere [a imaginaţiei, n.n.] se revelează în echilibrul sau reconcilierea calităţilor opuse sau discordante: a asemănării cu diferenţa; a abstractului cu concretul; a ideii cu imaginea; a individualului cu tipologicul; a sentimentului de

[2] „Filosofia porneşte de la o sciziune infinită a activităţilor opuse [...]. Însă ce este oare acea capacitate minunată prin care, după afirmaţia filosofului, o opoziţie infinită este suprimată în intuiţia productivă? [...] Acea capacitate productivă este aceeaşi prin care artei îi reuşeşte chiar imposibilul, şi anume de a suprima o opoziţie infinită într-un produs finit. Capacitatea poetică este cea care, la prima potenţă, constituie intuiţia originară şi invers, doar intuiţia productivă, care se repetă la potenţa supremă, este ceea ce numim capacitate poetică. Ceea ce este activ în amândouă este unul şi acelaşi lucru, unicul prin care suntem capabili să concepem şi să sintetizăm chiar şi contradictoriul – imaginaţia" (Schelling 1995: 305 – 306).

[3] „Poetul, văzut în perfecţiunea sa ideală, pune în mişcare întregul suflet al omului, ierarhizând facultăţile spirituale în acord cu valoarea sau demnitatea lor relativă. El le insuflă un ton şi un spirit de unitate, care le armonizează şi le integrează una în cealaltă prin intermediul puterii sintetice şi magice căreia îi confer, în exclusivitate, numele de Imaginaţie" (Coleridge *Biographia*: XIV)

BDD-A1111 © 2013 Institutul de Filologie Română „A. Philippide"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:06:59 UTC)

> noutate sau prospeţime cu cel al vechimii şi al familiarităţii; a puseului emoţional cu starea de linişte şi ordine; a judecăţii mereu treze şi calmei stăpâniri de sine cu entuziasmul şi sentimentele profunde sau vehemente (Coleridge, *Biographia*: ch. XIV).

„Sălbatică" şi „înţeleaptă" în aceeaşi măsură (*Wild phantasies! yet wise – The Destiny of Nations*) – purtând, în şerpuirea meandrică („oximoronică") a imboldurilor şi elanurilor sale, scânteierea adevărului absolut (cf. Coleridge *Biographia*: ch. XIV) –, imaginaţia este, mai presus de toate, liberă prin natura sa (*At all events, the Fancy's free,/ No traveller so bols as she – The Delinquent Travellers*), „aripa de foc" care înfrânge condiţionările instinctului (*For Fancy is the power/ That first unsensualises the dark mind – The Destiny of Nations*), şi dizolvă barierele dintre lumi:

> Imagination, Mistress of my Love!/ Where shall mine Eye thy elfin haunt explore?/ Dost thou on yon rich Cloud thy pinions bright/ Embathe in amber-glowing Floods of Light?/ Or, wild of speed, pursue the track of Day/ In other worlds to hail the morning Ray? (*An Effusion at Evening*)

Cvasi-sinonime în opera sa poetică – aducând în prim-planul conştiinţei ideea de rupere şi descătuşare – fantezia (*fancy*) şi imaginaţia (*imagination*) sunt disociate programatic[4] de scriitorul englez în *Biographia literaria* într-un dublet conceptual a cărui semnificaţie, devenită una dintre pietrele de temelie ale modernismului literar, conjugă acurateţea efortului teoretic cu conotaţiile politice ale tensiunii deictice şi vizionarismului:

> Consider deci IMAGINAŢIA ca fiind sau primară sau secundară. Socotesc IMAGINAŢIA primară drept forţa vie şi principalul mijlocitor al întregii percepţii umane şi drept repetarea în spiritul finit a eternului act de creaţie din infinitul SUNT. Imaginaţia secundară o consider ca un ecou al celei dintâi, coexistând cu voinţa conştientă, şi totuşi identică cu imaginaţia primară în ceea ce priveşte genul activităţii sale, deosebindu-se de ea numai ca grad şi ca mod de a opera. Ea dizolvă, răspândeşte şi risipeşte pentru a crea din nou; iar atunci când acest proces nu este posibil, se străduieşte totuşi să idealizeze şi să unifice. Ea este esenţialmente vitală, întocmai cum toate obiectele (ca obiecte) sunt esenţialmente fixe şi lipsite de viaţă.
>
> FANTEZIA, dimpotrivă, nu are alte piese cu care să joace decât elemente fixe şi precise. Fantezia nu este altceva decât o modalitate a memoriei eliberată de ordinea timpului şi spaţiului; îmbinată cu fenomenul empiric al voinţei pe care îl desemnăm prin cuvântul ALEGERE. Dar, la fel ca memoria obişnuită, ea trebuie să-şi primească toate materialele gata făcute de la legea asociaţiei (Coleridge, *apud* Angela Ion 1982: 144).

Transferând asupra fanteziei întreaga încărcătură negativă a unei istorii spirituale idiosincratice, în care presupoziţiile axiologiei platoniciene se regăsesc, potenţate, în adevărurile axiomatice ale scolasticii creştine, disjuncţia operată de Coleridge are semnificaţia revoluţionară a manifestului, a actului de desprindere şi

[4] „Cuvintele, sunt perfect conştient de acest lucru, sunt folosite de cei mai buni scriitori în chip indiferent [...], înainte de a fi desinonimizate. Astfel, imaginaţie (*imagination*) şi fantezie (*fancy*); cronologic (*chronical*) şi temporal (*temporal*) şi multe altele" (Coleridge *Literary Remains*: vol. 2).

BDD-A1111 © 2013 Institutul de Filologie Română „A. Philippide"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:06:59 UTC)

emancipare: căci, în vreme ce fantezia urmează să rămână, asemenea *phantasma*-ei stoice, o simplă „formă a memoriei eliberate de ordinea timpului şi spaţiului" – specie a evaziunii tolerată şi chiar cultivată de autoritate în virtutea pasivităţii sale politic marginalizante –, imaginaţia, eliberată de încorsetările ideologice ale teoriei *mimesis*-ului, este singularizată şi investită cu capacitatea de a „dizolva, împrăştia şi risipi" (elementele percepţiei) „pentru a crea din nou" – pentru a submina, răsturna şi reordona. În aparenta simplitate a explicitării unei disocieri logic-necesare, Coleridge focalizează ruptura dintre tradiţie şi modernitate ca aglomerare proiectivă de dublete contrastante – pasiv/activ, inert/vital, static/dinamic, asociativ/creator, steril/productiv[5] ş.a. – a căror multiplicare exponenţială dă măsura divergenţelor explozive dintre vechea ordine, contestată în înseşi fundamentele sale, şi noua ordine pe cale de afirmare. Actul imaginativ romantic presupune, în chip esenţial, continua dislocare şi deplasare a graniţelor realului, dublată de reconfigurarea dinamic-evolutivă („liberalistă") a tuturor structurilor perceptive şi intelective: spre deosebire de poetica *mimesis*-ului – care transpune, în laborioase procese de formalizare, compulsiunea de a reface, prin analogie magică şi similaritate tipologică, contururile fumegoase ale unei origini mitice („legitimante") – impulsul creator coleridgean se autopoziţionează ca distanţare, abatere şi disimilaritate, într-un demers orientat în sens contrar travaliului metafizic de reculegere („renunţare"), reamintire („conformare") şi recunoaştere („resemnare"). În acelaşi timp, ieşită de sub de tutela canoanelor şi modelelor, imaginaţia modernă începe să gliseze către opusul noţiunii tradiţionale de inspiraţie, înlocuind caracterul impersonal şi social-normativ al mesajului transmis de zeu, în a cărui privire echidistantă fiinţa receptoare se dizolvă în anonimat şi insignifianţă, cu unicitatea şi ex-centricitatea personalităţii creatoare: originarietatea obiectivă a daimonului socratic lasă locul originalităţii subiectiv-contestatare a geniului.

În perspectivă retorico-stilistică, revoluţia spirituală romantică se traduce prin abandonarea pletorei alegorismului în favoarea conciziei şi eficacităţii politice a simbolului: drapată în veşmintele vaporoase ale alegoriei – figură de stil agreată de orice autoritate, de la tiraniile Antichităţii până la dictaturile secolului al XX-lea –, arta trimite întotdeauna dincolo de ea însăşi, la o realitate de ordin sacru, teoretic sau etic; prin contrast, în ordine simbolică, opera artistică devine conştientă de sine, anticipându-şi puterea de a schimba ordinea dată prin renunţarea la ideea de re-prezentare a Adevărului (prestabilit) şi a Binelui (impus) şi prin instituirea propriei aparenţe ca prezenţă ineludabilă. În termenii analizei exemplare a lui Tzvetan Todorov (cf. Todorov 1983: 280 ş.u.), alegoria este transparentă («naivă» şi «manipulabilă»), în vreme ce simbolul este opac („criptic" şi „autoreflexiv"); sensul alegoriei este finit („imediat" şi „conjunctural"), cel al simbolului – infinit („reflexiv" şi „vizionar"). Alegoria este discursivă („directă" şi „previzibilă"), simbolul este eliptic („meandric" şi „subversiv").

[5] Conceptul de „imaginaţie productivă" a fost introdus în gândirea filosofică de Johann Gottlieb Fichte.

BDD-A1111 © 2013 Institutul de Filologie Română „A. Philippide"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:06:59 UTC)

Sinonimă cu activismul şi efervescenţa revoluţionară ale secolului al XIX-lea, noua accepţie a imaginaţiei îşi cristalizează conotaţiile militante în opera lui Percy Bysshe Shelley, a cărui *Apărare a poeziei* defineşte raţiunea, într-un exerciţiu teoretic similar aceluia din *Biographia literaria*, drept „mintea care examinează raporturile pe care o idee le are cu alta, indiferent cum au fost ele produse" («impuse»), iar imaginaţia, „mintea care acţionează asupra acestor idei", „alcătuind din ele, ca din nişte elemente, alte idei" (Shelley, *apud* Angela Ion 1982: 181). Abundentele note explicative care însoţesc poemul *Queen Mab* reafirmă, în perspectiva istoriei universale ca proces de (auto)înţelegere şi emancipare, dimensiunea politică a gândirii lui William Blake:

> Legea are pretenţia de a guverna până şi pornirile impetuoase ale pasiunii [...] şi, prin intermediul voinţei, să subjuge latura sensibilă a naturii noastre. [...] Dragostea păleşte atunci când este supusă constrângerilor: adevărata ei esenţă este libertatea: ea nu este compatibilă nici cu supunerea, nici cu gelozia sau frica: puritatea, perfecţiunea şi nelimitarea sa se manifestă numai acolo unde există încredere, egalitate şi dăruire. Dragostea este vehementă şi capricioasă, dependentă de acele particularităţi delicate ale imaginaţiei, şi mai puţin reductibilă la calităţile ostensibile ale obiectului (Shelley, *Queen Mab*).

În războiul ideologic dintre universalismul raţionalist întrupat în lege, pe de o parte, şi pathos şi imaginaţie, de cealaltă parte, poemul romantic, expresie a „celor mai îndrăzneţe şi neobişnuite impulsuri ale imaginaţiei" (*The Revolt of Islam*), devine, în gândirea lui Shelley, antidotul politic al „otrăvii" perfide a autorităţii – „molima pustiitoare" care contaminează tot ce atinge şi preface libertatea relaţiilor interumane în raporturi de dominaţie şi sclavie:

> Power like a desolating pestilence,/ Pollutes whate'er it touches; and obedience,/ Bane of all genius, virtue, freedom, truth,/ Makes slaves of men, and of the human frame,/ A mechanized automaton (*Queen Mab*).

Afirmându-se împotriva echilibrului („imobilităţii") şi seninătăţii distante („opresive") ale poeticilor clasiciste, actul creator modern se conturează, de la bun început, drept conştiinţă a mândriei, revoltei şi rebeliunii:

> În Prometeul lui Eschil, Jupiter se împacă în cele din urmă cu victima sa, după ce aceasta îi dezvăluie primejdia ce l-ar ameninţa în cazul în care s-ar cununa cu Thetis. [...] Dacă mi-aş fi construit povestirea după acest model, ar fi însemnat doar o încercare de a reconstitui drama pierdută a lui Eschil [...]. În realitate însă, îmi repugna un deznodământ atât de slab ca acela al împăcării Titanului cu asupritorul umanităţii. Interesul moral al legendei, atât de puternic susţinut de chinurile şi suferinţele lui Prometeu, ar dispărea dacă ni l-am putea imagina retractându-şi vorbele îndrăzneţe şi tremurând în faţa victoriosului şi perfidului său adversar (Shelley, *Prometeu descătuşat*)[6].

[6] Traducere de Petre Solomon.

BDD-A1111 © 2013 Institutul de Filologie Română „A. Philippide"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:06:59 UTC)

Titanismul romantic reia, după milenii de domnie a legii olimpiene, bătălia mitică dintre titani şi zei, contestând supremaţia ordinii politice instaurate de Zeus şi Apollo – cârmuitorii care, pentru a contracara forţa copleşitoare a adversarilor, recurg întotdeauna la şiretlicul dezbinării metodice („analitice") şi la perfidia discursului universalist („deductiv") cu scopul de a dezbina, deruta şi manipula, aşa cum se întâmplă în episodul mitologic în care ciclopii, creaturi estropiate şi lipsite de orizont (teoretic), sunt instigaţi să lupte împotriva fraţilor lor. Constituită în nucleul incendiar al mişcării reformatoare, vehementă şi rebelă, imaginaţia adună forţele împrăştiate ale opoziţiei şi unifică tonalităţile protestatare într-o singură partitură, redescoperind, sub cenuşa fumegândă a vulcanilor prăvăliţi peste adâncurile Tartarului, spiritul fecund al începuturilor şi adeverind, în fervoarea expresivităţii menadice, dimensiunea creatoare a elanului dionisiac.

Bibliografie

Platon 1993: Platon, *Opere*, vol. VII, traducere de Andrei Cornea, Bucureşti, Editura Ştiinţifică.

Angela Ion 1982: Angela Ion (coord.), *Arte poetice. Romantismul*, Bucureşti, Editura Univers.

Aristotel 2005: Aristotel, *Despre suflet*, traducere de Alexander Baumgarten, Bucureşti, Editura Humanitas.

Schelling 1995: F.W.J. Schelling, *Sistemul idealismului transcendental*, traducere de Radu Gabriel Pârvu, Bucureşti, Editura Humanitas.

Coleridge *Biographia*: Samuel Taylor Coleridge, *Biographia literaria*, www.gutenberg.org.

Coleridge *Literary Remains*: Samuel Taylor Coleridge, *Literary Remains*, www.gutenberg.org.

Todorov 1983: Tzvetan Todorov, *Teorii ale simbolului*, traducere de Mihai Murgu, Bucureşti, Editura Univers.

Romantic Imagination and Authority

The article presents the antagonistic relationship between the Romantic imagination and (political) authority, defining the aesthetic schools and orientations in a political perspective. As the Romantic imagination is synonymous to the spiritual revolt and even revolution, it poses a continuous challenge to every authority, be it cultural, ideological or political.

The analysis is based on the English poetry and aesthetics from the 18th and 19th centuries (especially William Blake's, Samuel Taylor Coleridge's and Percy Bysshe Shelley's), as well as on German transcendental philosophy, especially Schelling's.

BDD-A1111 © 2013 Institutul de Filologie Română „A. Philippide"
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:06:59 UTC)